

Мишљење о пројекту „Ја ћу теби љуба бити“

Музејски театар у последње две деценије постао је атрактиван комуникацијски алат, како у музејима и галеријама, тако и на другим местима која се баве заштитом и презентацијом наслеђа (историјске куће, знаменита места, национални паркови, зоолошки вртови, дворци). Зашто је музејски театар толико посебан и користан? Најпре, у питању је театар, и то театар у музеју. У старту звучи као занимљива и егзотична комбинација. Затим, он приповеда о личностима и догађајима из историје на динамичан начин, дакле едукује публику. Напослетку, музејски театар се одвија у интимној атмосфери, која често укључује емоционални набој. Све ово довољно је да констатујемо да је музејски театар и више него пожељан модел комуникације са музејском (често и са позоришном) публиком.

Где је Србија када је у питању музејске драмске интерпретације? Србија се по питању музејског театра одавно пробудила. У овом тренутку више од десет домаћих музеја може да се похвали неком драмском изведбом (било да је представа још увек део музејског репертоара или је била у скоројјој прошлости). Домаћи музеји се одлучују за нешто скромније жанрове музејског театра, најчешће су у питању монолози, историјске личности, плес, ређе изазовне и контроверзне друштвене теме. Поменимо само неке од музејских и галеријских установа које су се опробале у овој форми: Музеј Вука и Доситеја, Конак кнегиње Љубице, Дом Јеврема Грујића, Музеј Војводине, Спомен-збирка Павла Бељанског, Галерија Матице српске, Народни музеј Кикинда, Етнографски музеј у Београду, Историјски музеј Србије. Приметно је тежиште на београдским и војвођанским музејима.

Међу набројаним установама са посебним акцентом наводим и Музеј Крајине у Неготину. Овај не толико велики музеј, и што је значајније – музеј који се не налази у великом културном центру, одважио се да направи иступак и својој публици понуди свеже и и крајње едукативно искуство. Без намере да умањујем значај малог и „удаљеног“ музеја (и сам радим у једном таквом), желим да истакнем да је монодрама „Ја ћу теби љуба бити“ од великог значаја не само за музеј и за ауторку Сању Радосављевић, него и за становнике Неготина (нарочито децу и младе), па и за шири круг публике (чак и оне туристичке). Прича коју нам открива глумица Љиљана Јакшић, док шета у раскошној хаљини и тумачи лик Марије Мице Мокрањац, крајње је једноставна и лирска. Она јасним тоном, приповедајући у првом лицу, открива појединости о младости Мице Мокрањац, о њеним коренима (између осталог да је била братичина сликара Уроша Предића), затим о првом сусрету са будућим супругом Стеваном Мокрањцем (рођеним у Неготину), о њиховом заједничком животу и о тренутку Мокрањчеве смрти. Посетилац има осећај да посматра историју која се пред његовим очима одвија. У томе му помажу не само изведба глумице, него и експонати који датирају из периода када су Марија и Стеван живели (сценографија и реквизити су пажљиво одабрани, има их таман толико да не загушују сцену и драмски наратив), као и музичке секвенце, дела самог Мокрањца (опет пажљиво бирана и емитована у тренуцима када су најпотребније, нарочито у емоционално обојеним тренуцима). Монолог је користан из више разлога: динамизује сталну поставку музеја (могућа је изведба и ван музеја), помаже публици да реконструише делове живота две историјске фигуре, а што је најважније – утиче на формирање идентитета младих Неготинаца, учи нас о љубави и посвећености.

Монодрама Музеја Крајине је одличан пример у ком правцу би музејска комуникација требало да се креће. Конкурсној комисији удружења ICOM препоручујем да обрате посебну пажњу на овај пројекат и да га награде годишњом наградом у категорији пројекат године.

У Кикинди, 20.3.2023.

Драган Киурски, Народни музеј Кикинда
Виши музејски педагог
Председник Секције музејских педагога у МДС
Координатор Стручне групе за едукацију у ICOM Србија